

Nr. 1(53)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2016. gada 4. janvāris

UGUNĪGĀ PĒRTIĶA GADA VĪZIJA

Gunta Bīte
Avīzītes «Bazūne» redaktore

Jaunais 2016. gads visā Latvijā aizsāks interesantu *maratonu* — dažādu dāvanu gatavošanu Latvijas simtgadei. Tie būs gan īpaši skaņdarbi, gan mākslas un dokumentālās filmas, teātra izrādes un īpašas grāmatas. Arī Latvijas Neredzīgo bibliotēka gatavos savu dāvanu, kuras izveidē tiks iesaistīti gan lasītāji, gan sadarbības partneri, gan arī citas valsts iestādes.

Gada pirmajā pusē bibliotēka piedalīsies dažādās radošās darba tikšanās ar sadarbības partneriem, veidos īpašu darba grupu Latvijas simtgades dāvanas izveidei, organizēs interesantu mākslinieka Romana Vitkovska izstādi, kā arī atsauksies uz Kultūras ministrijas aicinājumu, rīkot ieskaņas pasākumu «Baltā galdauta» tradīcijas aizsākšanai.

Braila raksta nodaļas darba plāns šogad ietvers divas zviedru autoru grāmatas: Katarina Ingelmane Sundberja «Lāceņu liķieris, kafija un laupīšana» un Frēdriks Bakmans «Vīrs, vārdā Ūve». Savukārt no latviešu autoru darbiem Braila rakstā plānotas reproducēt 6 grāmatas: neviennozīmīgi vērtētā Intas Blūmas grāmata «Latvietes karma», Noras Ikstenas pasaku grāmata pieaugušajiem «Ulubeles pasakas», Ilzes

Būmanes sastādītā grāmata «Latvijas novadu dārgumi» ar 73 Latvijas novadu raksturojumiem, Paula Bankovska grāmata «18», kas uzdod jautājumu «Kāpēc mums ir vajadzīga sava valsts?» un, turpinot vēstures apskatu, «Kas cēla un kas grāva Latvijas valsti», kuras autori ir Vilis Liniņš un Ligita Leja. Ņemot vērā lasītāju atsauksmes, tupināsim izdot Kristīnes Mucinieces grāmatu ciklu «Eņģeļu acis». Šoreiz Braila rakstā tiks reproducēta autores 2. grāmata «Vēstules».

Papildus minētajām grāmatām būs arī dzeja un grāmatas bērniem, t.sk., viena taktilā grāmata.

Šajā gadā bibliotēkas kolektīvs vēlas vairāk aktivizēt un iesaistīt savas mērķauditorijas jauniešus. Lai to panāktu bibliotēka veidos ciešāku sadarbību ar Strazdumuižas internātvidusskolu-attīstības centru vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem. Jau šobrīd aicinām jauniešus ieplānot savu daļību Ēnu dienās Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, kas šogad notiks 10. februārī. Par Ēnu var būt ikviens, neatkarīgi no veselības stāvokļa vai zināšanām. Galvenais, lai būtu interese par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas un tās struktūrvienību darbu un pienākumiem. Ikvienam jauniešim, pēc daļības Ēnu dienas pasākumā, ir iespēja uzzināt par potenciālās profesijas un darba iespējām. Īpaši tas ir svarīgi pēdējo klašu audzēkņiem, pirms turpmāko mācību izvēles.

ĪPAŠAIS JANVĀRIS

Alda Zariņa
Lasītavas bibliotekāre

Raimondam Paulam — 80

Mēs varam būt lepmi, ka dzīvojam vienā laikā ar dižo latviešu tautas komponistu. Viņam par godu **no 5. līdz 18. janvārim** bibliotēkas lasītavā būs apskatāma **izstāde «Mūsu Maestro — Raimonds Pauls»**. 12. janvārī Raimonds Pauls svinēs savu 80-to dzimšanas dienu. Vēlam komponistam veselību, radošu garu un veiksmi līdz 100-tai jubilejai!

Jānim Akurateram — 140

13. janvāris ir rakstnieka, dzejnieka, latviešu strēlnieka, politiķa Jāņa Akuratera dzimšanas diena.

Trešdien, **13. janvārī, plkst. 15.00**, tieši rakstnieka 140-tajā dzimšanas dienā, aicinām jūs uz tikšanos bibliotēkas lasītavā, kur notiks dzejas un prozas lasījumi «Tu gribi mīlēt, lepnā sirds!».

*«Ak, dzīve, tu brīnuma sapnis,
Tu smaržīgais rožu lauks!
Pēc tevis reiz nemiera skumjas,
Pēc tevis vēl asaras sauks...»*

Jānis Akuraters

JAUNIEGUVUMI

Liene Jēkabsons
KAN bibliotekāre

Ir sācies jauns gads, bet es vēlos nedaudz atskatīties atpakaļ. Novembra sākumā Braila raksta nodaļa, kopā ar saviem palīgiem un atbalstītājiem, svinēja savu desmito gadadienu. Mēs saņēmām arī jaukas dāvanas.

Digitālās drukas tipogrāfija «Dobums» bibliotēkai uzdāvināja divus mūzikas diskus. Viens no tiem ir Oskara Patjanko «Ieviņas», kas veltīts *ieviņām* — ergonomisku modelim, kas kādreiz bijis izplatīts Vidzemē. Šim diskam līdzī nāk grāmatiņa, kurā ir iespējams iepazīties ar informāciju par šo instrumentu: tā uzbūvi, skanējumu, kā arī ieskats vēsturē, uzzināsiet arī

par šī mūzikas instrumenta spēles meistariem. Otrs — folkloras kopas *Savieši* «Zirga pase», kurā ieskaņotas tautasdziesmas par zirgiem. Klāt pievienotajā grāmatiņā ir pētījums par zirgu krāsām tautasdziesmās, ko veikusi Inese Tone, kā arī pašas tautasdziesmas.

Bibliotēkas krājumā jau ir vairākas Ievas Jurgevičas dāvinātas grāmatas palielinātā drukā, un šoreiz mēs dāvinājumā esam saņēmuši Raiņa dzejas krājumu «Tālas noskaņas zilā vakarā», kas lieliski noslēdz Raiņa un Aspazijas jubilejas gadu, kā arī Aleksandra Čaka «Dzejas izlase» divos sējumos. Abas šīs grāmatas ir pieejamas arī Braila rakstā.

Aicinu jūs šajā gadā nākt iepazīties ar šiem jaunieguvumiem, kā arī neaizmirst jau krājumā esošās bagātības.

Lai jauks, grāmatām bagāts gads!

KALPONES STĀSTS

Ieva Velde
LAN bibliotekāre

Sen nebiju lasījusi patiesi kvalitatīvu daiļliteratūras darbu, ko būtu grūti nolikt malā ne tikai aizraujošā sižeta dēļ, kas ievieļ sevī, bet arī pārdomu dēļ, ko tas rosina. Tāda grāmata noteikti ir Mārgaretas Atvudas «Kalpones stāsts», kas nesen ienākusi Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājumā Rīgā un pieejama abonementā redzīgo rakstā.

Mārgareta Atvuda ir ievērojama kanādiešu rakstniece, kas saņēmusi daudzus literāros apbalvojumus, viņa ir 16 romānu un daudzu stāstu un dzejas grāmatu autore, kas raksta galvenokārt zinātniskās fantastikas, distopijas un vēsturiskā romāna žanrā.

Grāmata «Kalpones stāsts» vēsta par Zemfredu un viņas dzīvi iespējamā nākotnes sabiedrībā, kurā beigusi eksistēt mūsu vērtību sistēma, tās vietā sabiedrību pārvaldot reliģiska fanātisma veidotiem varas instrumentiem, kas noliedz individuāla cilvēka brīvību un izvēles iespējas, katram iedalot noteiktu lomu, kas jāpilda. Lasot šo grāmatu, nevilšus aizdomājos, ka tā ir sava veida sievišķīgā versija par Džordža Orvela slaveno darbu «1984», jo attēlo ļoti līdzīgu varas radītu bezizejas sociālo telpu, kurā atsevišķa cilvēka vēlmes neko nenožīmē, bet visa viņa dzīve pakļauta stingram reglamentam. Ja Orvela varonis tāda veida sabiedrībā bija vīrietis ar savām par neiespējamām padarītajām dvēseliskajām, brīvības un mīlestības alkām, tad Atvudas romāna centrā ir sieviete, kurai atņemtas visas tiesības uz darbu, izglītību, ģimeni, mīlestību un jeb-

kādu brīvu, savas gribas vadītu dzīvi, tai skaitā arī uz brīvību reproduktīvos jautājumos. Tā vietā viņa dzīvo kā sarkanā tērpta, dzimstības uzlabošanas nolūkiem paredzēta kalpone, kuras uzdevums ir ieņemt bērnu no sava saimnieka, jo viena no būtiskākajām sabiedrības problēmām ir zemais dzimstības līmenis. Pat viņas vārds ir atvasināts no viņas kunga Freda, izsakot viņas lomu būt «zem».

«Kalpones stāsts» risina jautājumus par mūsdienu sabiedrības brīvību un rezultātiem, pie kā var novest mūsu nereglamentētais dzīvesveids. Autores tēlotā Gileādas republika ir kā baisa iespējamā atbilde uz jautājumu, kurp virzās sabiedrība, kurā izzūd ģimeniskās un reliģiskās vērtības, tā ir biedējoša atskārsme par to, ka brīvība varbūt patiesībā bieži vien ir sava veida verdzība, tomēr reizē uzsverot, ka tieši tā var būt arī dārgākais, kas mums vispār pieder. Īpaši spēcīgi Atvudas romāns liek domāt par sievietes lomu un sajūtām mūsdienu pasaulē, par iespējam un reizē vienmēr arī to ierobežotību. Mirklī, kad Zemfreda, gremdējoties atmiņās, pārdomā agrāko dzīvi, ieskanas smalki apslēptā romāna doma, ka varbūt mēs neprotam savu brīvību patiesi attaisnot:

«Ja tev kaut kas nepatīk, maini to, mēs teicām cita citai un sev. Un tā mēs gribējām mainīt vīrieti, vienu pret citu. Maiņa, mēs bijām pārliecinātas, vienmēr bija uz labu. Mēs bijām revizionistes; bet tās, kas tika revidētas, bijām mēs pašas.

Savādi atcerēties, kā mēs agrāk domājām, it kā viss būtu pieejams, it kā nebūtu nejaušības, nebūtu robežu; it kā mēs būtu brīvas mūžīgi veidot un pārveidot savas dzīves laukumu, kas pletās arvien lielāks. Es arī biju tāda, es arī tā darīju. Lūks nebija mans pirmais vīrietis, un viņš varēja nebūt pēdējais.»

Tāpat Zemfredas pārdomas liek aizdomāties par mīlestības lomu mūsdienu pasaulē, par tās trūkumu:

«Jo grūtāk bija mīlēt vienu konkrētu vīrieti mums blakus, jo vairāk mēs ticējām Mīlestībai, abstraktai un pilnīgai.»

Mārgaretas Atvudas romāns, kaut arī vēstot par izdomātu nākotnes sabiedrību, skar sāpīgus mūsdienu globālās pasaules

jautājumus, kurā mēs, neskatoties uz milzīgajām saskarsmes iespējām, aizvien vairāk attālināmies viens no otra, vērtībām un mīlestības, tā vietā nereti dodot priekšroku sava prāta radītām abstraktām idejām par šo lietu dabu. Cik vērti ir mums dāvātā brīvība un cik daudz mēs atdotu, lai to paturētu?

Patīkamu lasīšanu!

IESKATS GRĀMATĀ

IELAS KAĶIS, VĀRDĀ BOBS

Aicinām izlasīt 2015. gadā Braila rakstā reproducēto Džeimsa Bouvena grāmatu «Ielas kaķis, vārdā Bobs». Tas ir patiesi sirsnīgs stāsts par to, kā cilvēks un viņa kaķis atguva cerību. Džeimss ir ielu muzikants, kas ar pūlēm spēj savilkt kopā galus, savukārt Bobs ir klaiņojošs kaķis, kas meklē siltu guļvietu. Grāmata ir saviļņojusi lasītājus visā pasaulē. Lūk, neliels ieskats tajā:

«[...] Boba klātbūtne jau bija izmainījis manu dzīvesveidu. Viņš bija pamudinājis mani sakārtot savu dzīvi ne vienā vien jomā. Viņš bija ienesis tajā ne vien lielāku noteiktību un atbildību, bet arī licis man paskatīties uz sevi no malas. Un man nepatika tas, ko redzēju.

Es nelepojos ar to, ka esmu rehabilitācijas programmā iesaistīts narkomāns, un pilnīgi noteikti nelepojos ar to, ka man

ik pēc divām nedēļām jāapmeklē klīnika un katru dienu jāiet uz aptieku pēc zālēm. Tādēļ apņēmos: ja vien tas nebūs absolūti nepieciešami, Bobu šajos braucienos līdzī neņemšu. Zinu, ka tas varbūt šķiet savādi, bet es negribēju, lai kaķis redz šo manas pagātnes daļu. Tā bija vēl viena lieta, kurā Bobs man palīdzēja: es tiešām uzskatīju narkotikas par savu pagātni. Nākotnē es iztēlojos sevi dzīvojam no atkarībām brīvu, normālu dzīvi. Tikai bija jāpabeidz garais ceļojums tai pretī.

Man apkārt vēl bija daudz atgādinājumu par šo pagātni, un tas liecināja, cik tāls ceļš vēl ejams. [...]»

Grāmata Braila rakstā ietilps 3 sējumos, taču to lasīt ir viegli un aizraujoši. Džeimsa un Boba stāsts spilgti apliecina, ka patiesa draudzība starp kaķi un cilvēku spēj pamazām sadziedēt brūces.

Bazūne

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālrunis: 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.